

EUROPEES SEMESTER THEMATISCHE FACTSHEET

BELASTINGEN

1. INLEIDING

Hoewel het de laatste tijd economisch beter gaat, kampt de Europese Unie nog steeds met de gevolgen van de crisis, zoals een gebrek aan investeringen en toenemende ongelijkheid. Een groot aantal burgers in de EU wil daarom dat er meer aandacht is voor sociale rechtvaardigheid.

Bij het vormgeven van een eerlijke samenleving en een sterke economie zijn belastingen cruciaal. Met belastingen kan ongelijkheid worden aangepakt; niet alleen door de sociale mobiliteit te bevorderen, maar ook door de inkomensongelijkheid op de markt te terug te brengen.

Fiscaal beleid kan ook van grote invloed zijn op beslissingen die betrekking hebben op werknemers, investeringsniveaus en de bereidheid van ondernemers om uit te breiden¹; allemaal factoren die voor meer groei zorgen.

Fiscale beleidsmaatregelen worden daarom aan de hand van vier prioriteiten beoordeeld:

- het stimuleren van investeringen,
- het ondersteunen van werkgelegenheid,
- het terugbrengen van ongelijkheid en
- het waarborgen van de naleving van de belastingwetgeving.

---

¹ Zie voor meer informatie over de hier behandelde kwesties: Europese Commissie (2017), Tax Policies in the European Union: 2017 onderzoek, verschijnt binnenkort.

In deze factsheet worden de fiscale beleidsuitdagingen van EU-landen op deze terreinen uiteengezet. Vervolgens worden beleidshefbomen gepresenteerd waarmee deze uitdagingen het hoofd kunnen worden geboden. Tot slot wordt de stand van zaken in de betrokken landen bekeken aan de hand van een reeks indicatoren en recente fiscale hervormingen.

In deze factsheet wordt niet ingegaan op de kwestie van belastingontwijking: deze kwestie komt in een afzonderlijke factsheet aan de orde. De analyse in deze factsheet moet bovendien worden gelezen in samenhang met de thematische factsheets over:

- onderzoek en innovatie,
- arbeidsparticipatie van vrouwen,
- zwartwerk,
- actief arbeidsmarktbeleid,
- ongelijkheid,
- sociale inclusie,
- corruptiebestrijding,
- huisvesting.

2. FISCALE BELEIDSUITDAGINGEN VOOR DE OVERHEDEN VAN DE EU-LANDEN

2.1. Stimuleren van investeringen

Er zijn grote verschillen tussen EU-landen als het gaat om de niveaus van de totale belastingheffing.

In 2017 varieert de geraamde belastingquote² binnen de EU28 naar

---

² Deze maatstaf omvat de daadwerkelijk

verwachting tussen 24,1 % in Ierland en 45,6 % in Denemarken (figuur 1).

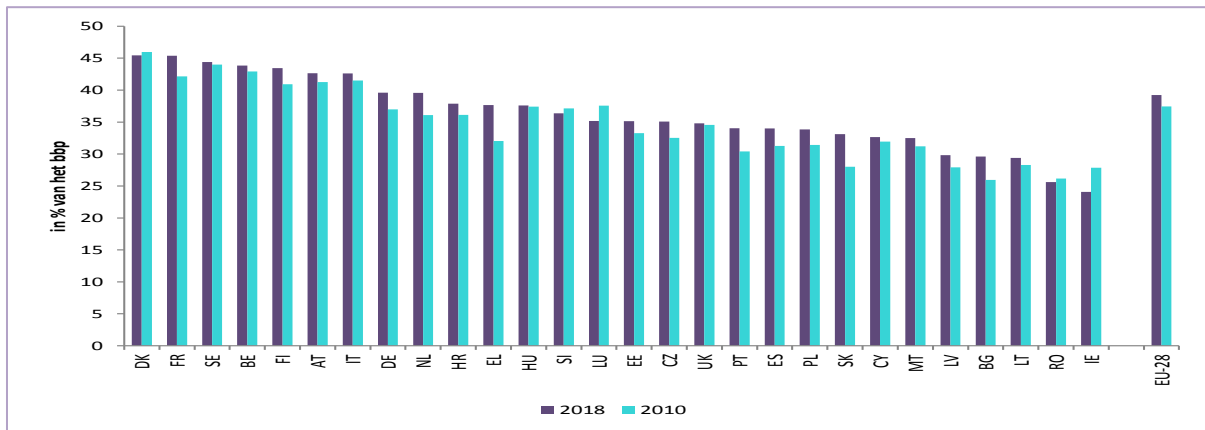
De verschillen in de totale belastingdruk hangen in feite samen met de verschillen in maatschappelijke voorkeuren voor collectieve goederen.

Tot dusver is nog niet erg duidelijk hoe de totale belastingdruk doorwerkt op de economische groei. Er is echter wel een beter begrip van de manier waarop individuele componenten van het belastingstelsel invloed hebben op de groei via de kanalen van de totale factorproductiviteit, de groei van het kapitaal of het arbeidsaanbod.

---

betaalde socialezekerheidsbijdragen, maar niet de bijdragen die door toerekening door sommige overheden geacht worden te zijn betaald voor ambtenaren.

Figuur 1: Totale belastingdruk in EU-landen als percentage van het bbp, 2012 en 2018

Bron: Europese Commissie, Ameco.

Er is duidelijk aangetoond dat vennootschaps- en inkomstenbelastingen gevolgen hebben voor groei en investeringen.

Vennootschapsbelasting heeft gevolgen voor de vestigingsplaats van bedrijven en voor binnenlandse en buitenlandse directe investeringen.

Belastingtarieven, de manier waarop de belastinggrondslag wordt gedefinieerd en aspecten van de naleving van de belastingwetgeving bepalen in belangrijke mate de economische gevolgen van de belastingheffing. De fiscale behandeling van verschillende financieringsbronnen, de opzet van fiscale prikkels en de tijd die bedrijven besteden aan de naleving van de belastingwetgeving kunnen van invloed zijn op productieve investeringen.

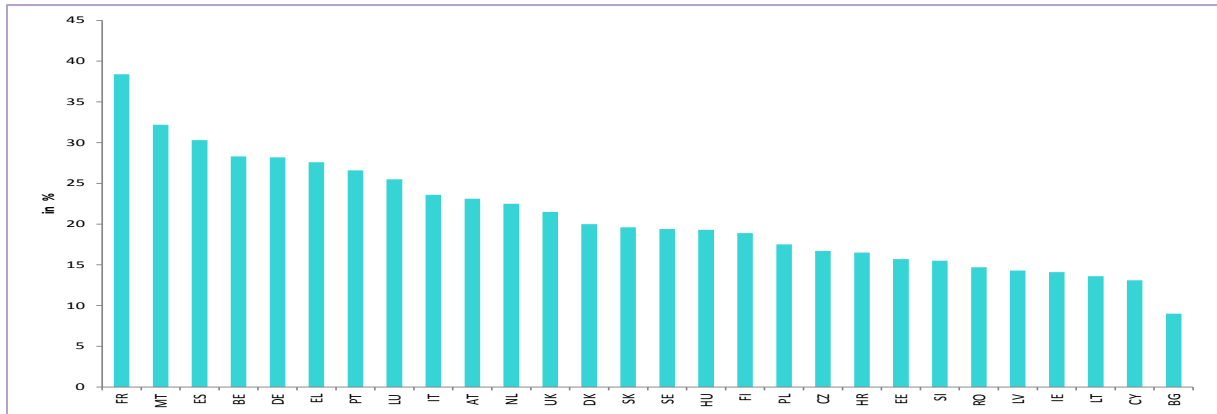
Door verschillen in de vennootschapsbelasting kunnen

multinationals hun winsten van hoogbelastende naar laagbelastende landen verschuiven.

Effectieve belastingtarieven omvatten een veelheid aan factoren, die verder gaan dan de wettelijke vennootschapsbelastingtarieven, zoals elementen van de belastinggrondslag, de financieringsbron (schulden, ingehouden winsten of nieuw aandelenkapitaal), en het actief waarin wordt geïnvesteerd (machines, gebouwen, inventaris, immateriële en financiële activa).

Onderstaande figuur geeft de verschillen weer in de gemiddelde effectieve vennootschapsbelastingtarieven, variërend van 38,4 % in Frankrijk tot 9 % in Bulgarije.

Figuur 2: Gemiddelde effectieve vennootschapsbelastingtarieven van de EU-lidstaten in procent, 2016

Bron: ZEW (2016), *Effective tax levels using the Devereux/Griffith methodology: tussentijds verslag 2016*. Project voor de Europese Commissie.

Noot: (1) Het gemiddelde effectieve vennootschapsbelastingtarief meet de door vennootschappen betaalde belastingen op inframarginale investeringen, op grond waarvan winst wordt gemaakt die boven het normale rendement op kapitaal ligt. (2) Om rekening te houden met de aftrek van het eigen vermogen van bedrijven in Cyprus, België en Italië, wordt aangenomen dat de tarieven van deze aftrek overeenkomen met de marktrente in het model.

Besluiten om minder of meer te investeren worden beïnvloed door het effectieve marginale belastingtarief, d.w.z. de belastingdruk op de laatste euro die in een project wordt geïnvesteerd dat net break-even is (de "marginale" investering).

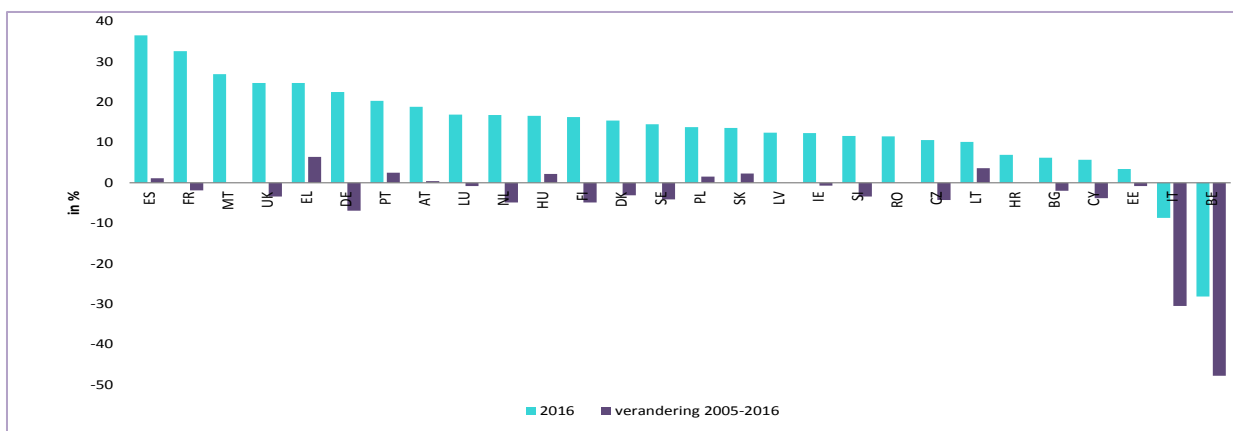
Hoe geringer het effectieve marginale belastingtarief, hoe meer het belastingstelsel van invloed is op investeringen.

Er zijn verschillende manieren om het effectieve marginale belastingtarief

omlaag te brengen en een belastingstelsel te ontwerpen waarmee investeringen worden gestimuleerd. Tot deze manieren behoren:

- snellere afschrijvingsschema's of onmiddellijke verwerking in de resultatenrekening,
- het aftrekbaar maken van de kosten van het eigen vermogen,
- het verbeteren van de voorwaarden voor voorwaartse verliezen,
- het bieden van fiscale prikkels voor O&O.

Figuur 3: Effectieve marginale vennootschapsbelastingtarieven van EU-landen in procent, 2016

Bron: ZEW (2016), *Effective tax levels using the Devereux/Griffith methodology: tussentijds verslag 2016*. Project voor de Europese Commissie.

Noten: (1) De indicator is gebaseerd op het Devereux/Griffith-model. (2) Om rekening te houden met de aftrek van het eigen vermogen van bedrijven in Cyprus, België en Italië, wordt aangenomen dat de tarieven van deze aftrek overeenkomen met de marktrente in het model.

2.2. Steun voor het creëren van banen en werkgelegenheid

De belasting op arbeid is zowel van invloed op het persoonlijke besluit of en hoeveel iemand werkt (arbeidsaanbod), als op het besluit van werkgevers om personeel in dienst te nemen, omdat zij de arbeidskosten verhogen (vraag naar arbeidskrachten)³. Het arbeidsaanbod van sommige bevolkingsgroepen (laaggeschoolden, jongeren, ouderen en tweede verdieners) reageert bijzonder gevoelig op belastingen en socialezekerheidsbijdragen⁴.

Onderstaande figuur toont de arbeidsparticipatie van de totale bevolking en van laagopgeleiden. Hieruit kan worden opgemaakt of een land voor de uitdaging staat de algehele werkgelegenheid of de werkgelegenheid voor specifieke groepen te verhogen.

Hoewel de arbeidsparticipatie in EU-landen recentelijk is verbeterd, verschilt de situatie van land tot land. Ook de discrepantie tussen de arbeidsparticipatie voor laaggeschoolden en de totale werkgelegenheid verschilt per land.

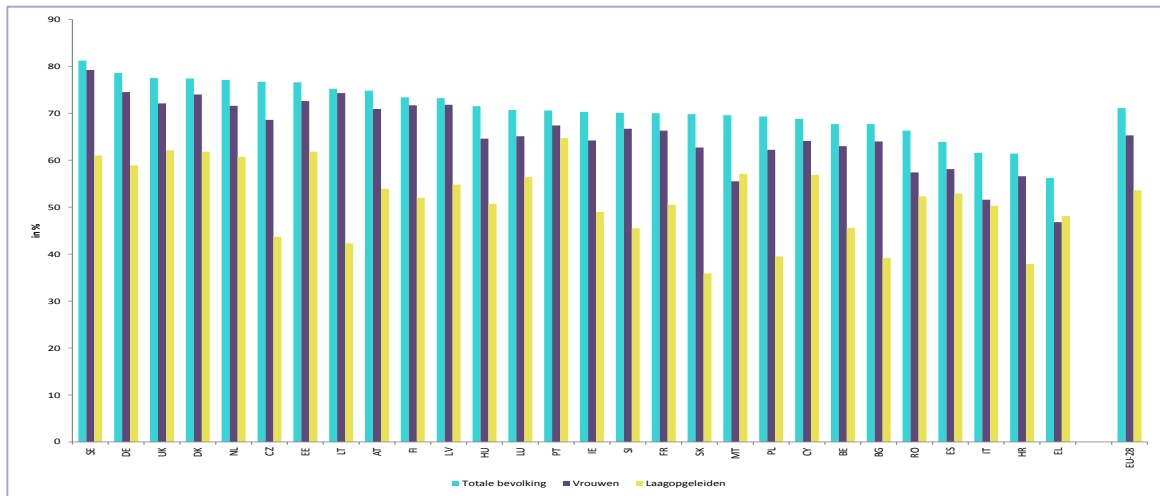
In Slowakije is dat verschil het grootst (33,9 procentpunten) en in Portugal is het verschil het kleinst (5,9 procentpunten).

---

³ Deze besluiten hangen ook af van de beschikbare sociale uitkeringen die worden betaald wanneer men niet of in deeltijd werkt. Zie voor verdere determinanten van het effect van belasting- en uitkeringsstelsels op het arbeidsaanbod de verschillende indicatoren die beschikbaar zijn via de gemeenschappelijke databank van de Europese Commissie en de Oeso voor belasting- en uitkeringsindicatoren.

⁴ Zie bijvoorbeeld Costas Meghir en David Phillips (2010), *Labour Supply and Taxes*, Institute for Fiscal Studies (ed.), *The Mirrlees Review: Dimensions of Tax Design*, Oxford University Press, blz. 202-274.

Figuur 4: Werkgelegenheidsniveau van de totale bevolking: vrouwen en laaggeschoolden, 2016

Bron: Eurostat, 2017.

Noot: (1) De leeftijdsgroep is 20-64 jaar. (2) "Laagopgeleid" verwijst naar ISCED-niveaus 0-2. (3) De arbeidsparticipatie van vrouwen wordt gebruikt als vervangende waarde voor tweede verdiemers. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat deze twee zaken niet noodzakelijkerwijs dezelfde hoeven te zijn. (4) De arbeidsparticipatie is niet uitgedrukt in voltijdsequivalenten.

Met de belastingwig wordt het relatieve verschil gemeten tussen de kosten van een werknemer voor een werkgever en de nettowinst van de werkgever. Daarom worden zowel de prikkels om aan het werk te gaan (arbeidsaanbod) als de prikkels om personeel te werven (vraag naar arbeid) gemeten.

Gemiddeld gezien is in de EU de belastingwig voor mensen die 50 % van het gemiddelde loon verdienen, tussen 2010 en 2016 teruggelopen. De richtingen waarin deze ontwikkelingen plaatsvinden, lopen echter uiteen in de verschillende landen: in vijftien landen was sprake van een toename en in tien van een afname.

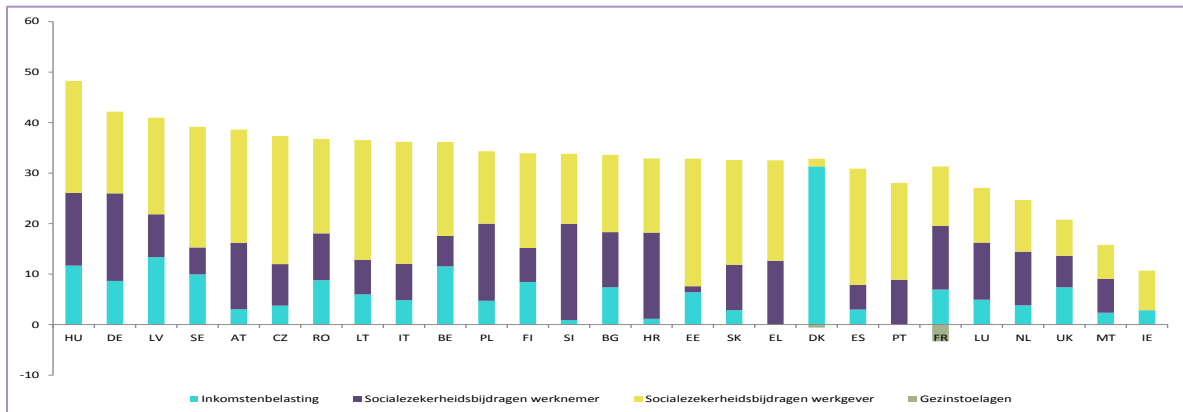
De samenstelling van de belastingwig is van belang voor de korte termijn, omdat de verschillende componenten ervan van invloed kunnen zijn op de vraag naar arbeidskrachten of het arbeidsaanbod. In onderstaande figuur is de belastingwig van één werknemer met een gemiddeld loon in verschillende componenten opgesplitst:

- inkomstenbelasting,
- socialezekerheidsbijdragen van de werkgever,
- socialezekerheidsbijdragen van de werknemer,
- gezinstoelagen⁵.

De figuur toont de belastingwig voor één werknemer die 50 % van het gemiddelde loon verdient.

⁵ In Frankrijk en Denemarken is de totale belastingwig lager door de gezinstoelagen.

Figuur 5: Samenstelling van de belastingwig voor een laagbetaalde werknemer in verschillende EU-landen, 2016

Bron: databank van de Europese Commissie inzake belasting- en uitkeringsindicatoren op basis van het OESO-model voor belastingen en uitkeringen, zoals bijgewerkt op 10.4.2017.

Noten: (1) Er zijn geen recente gegevens beschikbaar voor Cyprus. (2) De gegevens hebben betrekking op kinderloze alleenverdieners die 50 % van het gemiddelde loon verdienen.

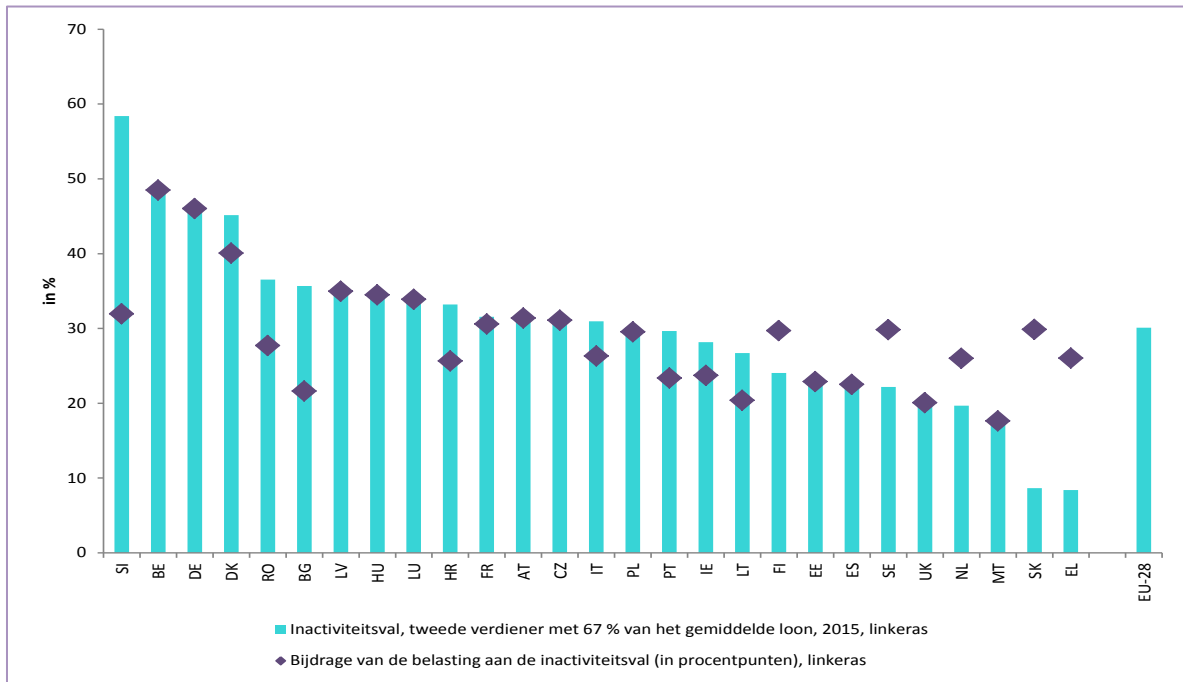
Kenmerken van het belastingstelsel zoals overdraagbare **heffingskortingen en de hoogte van de gezamenlijke belastingheffing**, evenals andere kenmerken van het uitkeringsstelsel, zoals het intrekken van vermogensafhankelijke uitkeringen, **kunnen leiden tot hoge marginale belastingtarieven voor tweede verdieners die weer aan het werk gaan of die hun inkomen weten te verhogen.**

Onderstaande figuur toont de inactiviteitsval voor tweede verdieners in EU-landen⁶. In de meeste landen dragen belastingen in belangrijke mate bij aan de val voor tweede verdieners, wanneer de andere verdiener een gemiddeld loon verdient.

Er moet op worden gewezen dat andere factoren, zoals de beschikbaarheid van betaalbare en kwalitatief hoogwaardige formele zorg, en met name van kinderopvang en van een doordacht beleid voor het evenwicht tussen werk en privéleven, invloed kunnen hebben op het besluit om weer aan het werk te gaan of om meer uren te werken.

⁶ De inactiviteitsval (of de impliciete belasting op terugkeer naar werk voor inactieven) meet het deel van het extra brutominimumloon dat wordt wegbelast wanneer een inactief persoon (die geen aanspraak maakt op werkloosheidsuitkeringen, maar in aanmerking komt voor inkomensafhankelijke sociale bijstand) een baan accepteert. Met andere woorden: met deze indicator worden de financiële prikkels gemeten om de stap te zetten van inactiviteit (en sociale bijstand) naar werk.

Figuur 6: Inactiviteitsval voor tweede verdiemers in EU-landen, 2015

Bron: databank van de Europese Commissie inzake belasting- en uitkeringsindicatoren op basis van het OESO-model voor belastingen en uitkeringen.

Noot: (1) De gegevens over de val hebben betrekking op een tweede verdiener die 67 % van het gemiddelde loon verdient, in een gezin van tweeverdiemers met twee kinderen: de hoofdkostwinner verdient een gemiddeld loon. (2) "Bijdrage van de belasting" verwijst naar de bijdrage van de belasting aan de inactiviteitsval, in procentpunten (andere factoren zijn bijvoorbeeld het wegvallen van werkloosheidsuitkeringen, sociale bijstand of huursubsidie).

2.3. Corrigeren van ongelijkheid en bevorderen van sociale mobiliteit

Onderstaande figuur toont de **ongelijkheid in het beschikbare inkomen** (na belastingen en uitkeringen) volgens de Gini-index en het percentage van de bevolking dat in verschillende EU-landen **het risico op armoede** loopt.

Hoewel de EU een van de meest geavanceerde welvaartstaatstelsels heeft, is er toch sprake van een opmerkelijke ongelijkheid.

Litouwen, Roemenië, Bulgarije, Letland en Estland kennen de grootste verschillen in inkomensongelijkheid na belastingen en overdrachten.

Figuur 7: Niveau van inkomensongelijkheid in EU-landen, 2016

Bron: Eurostat, EU-SILC, 2016.

Noten: (1) Verticale as: Gini-coëfficiënten. De schaal loopt van 0 tot 100. De nulwaarde komt overeen met een situatie van perfecte gelijkheid (iedereen heeft hetzelfde inkomen) en de waarde 100 komt overeen met een maximale ongelijkheid (slechts één persoon bezit het gehele inkomen: alle anderen hebben niets). Pensioenen maken deel uit van de sociale overdrachten. (2) Horizontale as: het armoederisico als percentage van de totale bevolking. Deze indicator is een aanvulling op de Gini-coëfficiënt, om een accurater beeld te schetsen van de sociale uitdagingen in de EU-landen. De indicator toont het aandeel van de totale bevolking dat na sociale overdrachten minder dan 60 % van het mediaan equivalent inkomen verdient. (3) Voor IE, IT en LU zijn de gegevens voor 2016 niet beschikbaar: daarom zijn de gegevens voor 2015 gebruikt. (4) Het gemiddelde van de EU28 wordt berekend als het populatiegewogen rekenkundig gemiddelde van de afzonderlijke nationale cijfers.

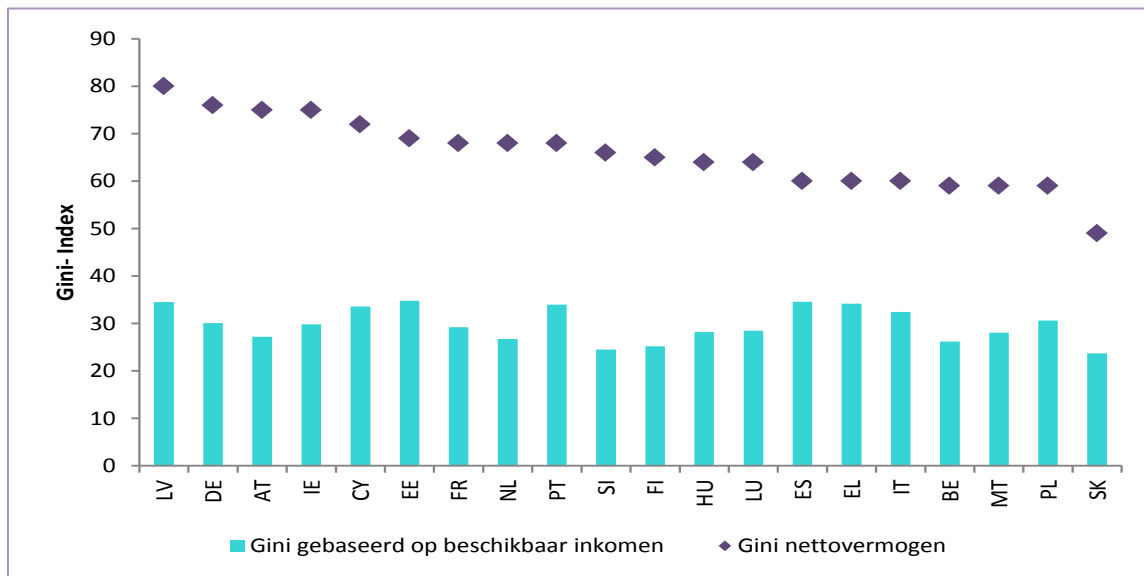
De toenemende accumulatie van particulier vermogen in Europa in de laatste veertig jaar en de toenemende ongelijkheid hebben voor een intens publiek debat gezorgd over de eerlijkheid van de bestaande belastingstelsels.

De vermogensongelijkheid is groter dan de inkomensongelijkheid (figuur 7). Dit heeft tot het besef geleid dat

ongelijkheid zowel vanuit het perspectief van het inkomen als van het vermogen moet worden aangepakt.

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat de vermogensongelijkheid met name in Letland, Duitsland, Oostenrijk en Ierland een groot probleem vormt.

Figuur 8: Omvang van de inkomensongelijkheid (2016) en de vermogensongelijkheid (2014)

Bron: Berekeningen van de Europese Commissie op basis van de ECB household finance and consumption survey, 2016, en Eurostat 2016.

Noot: Het nettovermogen wordt gedefinieerd als het verschil tussen totale activa en passiva van huishoudens.

Meer ongelijkheid wordt geassocieerd met minder sociale mobiliteit, omdat ongelijkheid van invloed is op de mogelijkheden die iemand heeft⁷. Er kan zowel sprake zijn van sociale mobiliteit binnen generaties als tussen generaties.

Mobiliteit binnen generaties heeft betrekking op de kans die iemand in de loop van zijn leven heeft om voor- of achteruit te gaan (bijvoorbeeld op de inkomensladder).

Mobiliteit tussen generaties heeft betrekking op de mate waarin de sociaaleconomische kenmerken van iemand overeenkomen met die van zijn ouders.

Mobiliteit tussen generaties is een belangrijke indicator bij de vraag of personen ongeacht hun sociaaleconomische achtergrond succesvol kunnen zijn in een

2.4. Naleving van de belastingwetgeving⁸

Belastingontduiking omvat gewoonlijk illegale praktijken waarbij de verschuldigdheid van de belasting wordt verzwegen of niet wordt erkend, d.w.z. de belastingplichtige betaalt minder dan hij wettelijk moet betalen door inkomsten of informatie verborgen te houden voor de belastingautoriteiten.

Voorbeelden van belastingontduiking zijn de onderrapportage van verkopen om minder btw te betalen. Een ander voorbeeld is zwartwerk, waarbij geen inkomstenbelasting en socialezekerheidsbijdragen worden betaald.

Er bestaan verschillende ramingen van de hoeveelheid belastingen die zou moeten worden geïnd, maar uiteindelijk niet wordt ontvangen. Desalniettemin is de btw-kloof de enige fiscale kloof

⁷ Corak, M. (2013), Income Inequality, Equality of Opportunity, and Intergenerational Mobility. IZA Discussion Paper No 7520.

⁸ De kwestie van agressieve fiscale planning en belastingontwijking wordt in een afzonderlijke factsheet behandeld.

samenleving. Deze vorm van mobiliteit hangt nauw samen met het beginsel van **gelijke kansen**.

Belastingen zijn belangrijk bij het bevorderen van sociale mobiliteit, bijvoorbeeld:

- als bron van financiering voor hoogwaardig onderwijs;
- als een middel om het overdragen van privileges of nadelen van de ene op de andere generatie te verminderen;
- via de herverdeling van inkomen en (met name) vermogen door gedrag te stimuleren dat tot een hogere sociale mobiliteit leidt.

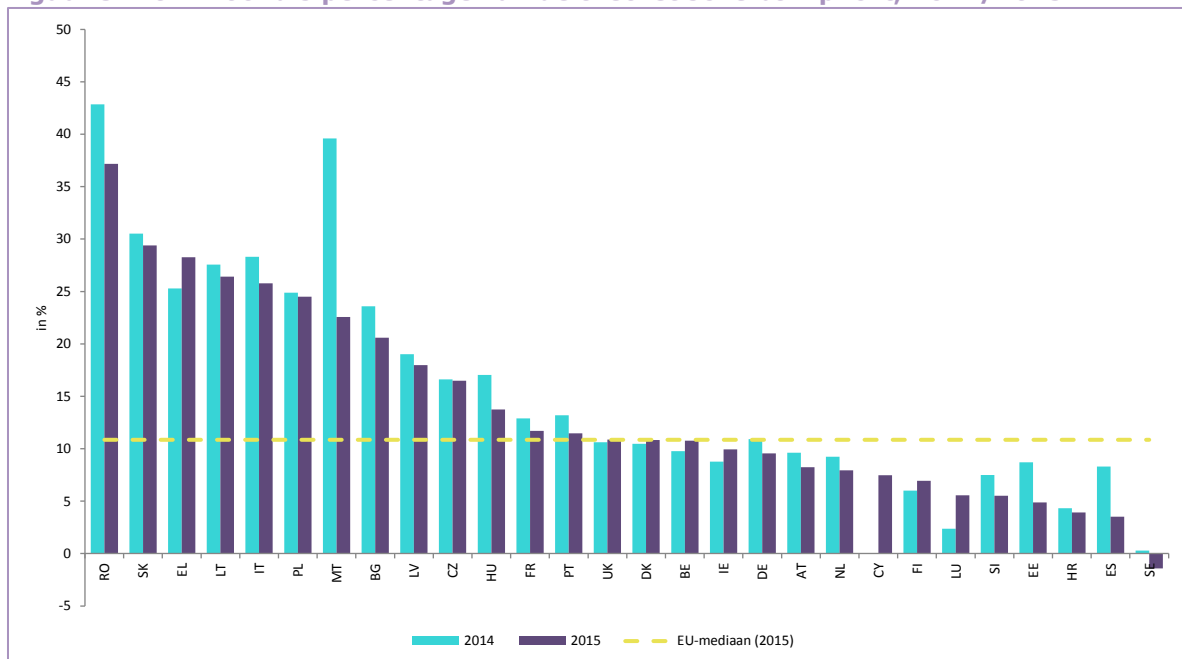
waarvoor vergelijkbare ramingen op basis van een gemeenschappelijke methodologie voor alle EU-landen beschikbaar zijn.

De btw-kloof is het verschil tussen het bedrag aan btw dat daadwerkelijk is geïnd en het geraamde bedrag aan btw dat in theorie op basis van de btw-regels kan worden geïnd.

Met de btw-kloof wordt gemeten hoe doeltreffend de nalevings- en handhavingmaatregelen op het gebied van de btw zijn in elke lidstaat.

De btw-kloof is het grootst in Roemenië, Slowakije, Griekenland en Litouwen.

Figuur 9: Btw-kloof als percentage van de theoretische btw-plicht, 2014/2015

Bron: CASE e.a. (2017). Studie en verslagen over de btw-kloof in de 28 lidstaten van de EU: eindverslag 2017, Taxud/2015/CC/131.

3. BELEIDSINSTRUMENTEN OM FISCALE BELEIDSUITDAGINGEN AAN TE PAKKEN

Bij de beoordeling of een belastingstelsel eerlijk en efficiënt is, wordt nagegaan in hoeverre het

- investeringen bevordert,
- voor banen en werkgelegenheid zorgt,
- ongelijkheid corrigeert en
- een hoog nalevingsniveau realiseert.

In algemene zin moet soms een afweging worden gemaakt tussen efficiëntie en

eerlijkheid, maar de twee zijn zeker niet met elkaar in tegenspraak.

3.1. Stimuleren van investeringen

Een zwakke investering betekent een lagere groei, maar zij drukt ook op de productiviteitsgroei en resulteert in slechte vooruitzichten voor banen en groei op de lange termijn.

Het stimuleren van investeringen is dus een van de belangrijkste politieke prioriteiten van de Commissie.

Het is belangrijk een belastingstelsel te ontwerpen waarbij het effectieve marginale belastingtarief laag blijft, zodat negatieve prikkels, die winstgevende investeringen in de weg staan, worden vermeden.

Dit betekent niet dat de belastingtarieven moeten worden verlaagd. In tegendeel: snellere afschrijvingschema's, onmiddellijke verwerking in de resultatenrekening of aftrekbaarheid van de financieringskosten van eigen vermogen verlagen de effectieve marginale belasting, zelfs als dit door een wijziging in de belastingtarieven wordt gecompenseerd.

Bedrijven en investeerders die beslissingen nemen, hechten belang aan rechtszekerheid en stabiele, voorspelbare en eenvoudige belastingregels.

Verstoringen in het belastingstelsel kunnen van invloed kunnen zijn op de toegang tot financiering en beleggingen in eigen vermogen ontmoedigen.

De belasting is een van de belangrijkste instrumenten die een overheid tot haar beschikking heeft om ondernemerschap en innovatie te stimuleren. Fiscaal beleid kan het ondernemersrisico en de kosten van ondernemen verminderen. De belasting draagt bij aan het corrigeren van marktfalen: voorbeelden hiervan zijn ontoereikende investeringen in O&O, risicofinanciering en externe effecten zoals milieuvervuiling.

Een goed opgezet belastingstelsel kan de levensstandaard met behulp van prikkels voor slimme en groene investeringen dus verhogen.

De doeltreffendheid van de belastingdienst is van invloed op de mate waarin de burger vertrouwen heeft in het stelsel. Belastingplichtigen hebben over het algemeen meer vertrouwen in organisaties die efficiënt en effectief worden bevonden.

Naast de kosten van het innen van belastingen, moet ook rekening worden gehouden met de kosten die samenhangen met het betalen van belastingen. Deze kosten worden vaak

fiscale nalevingskosten genoemd. Die kosten kunnen het oprichten van nieuwe bedrijven ontmoedigen, de ondergrondse economie stimuleren, het niet-naleven van de belastingwetgeving in de hand werken en het concurrentievermogen van landen en bedrijven beschadigen.

3.2. Steun voor het creëren van banen en werkgelegenheid

Een verlaging van de belasting op arbeid kan een instrument zijn om een hoger niveau van werkgelegenheid te stimuleren, met name wanneer hoge loonkosten het inhuren van personeel ontmoedigen (d.w.z. het aspect van de vraag naar arbeidskrachten) of wanneer er weinig prikkels zijn om een baan aan te nemen wanneer het werk niet loont (d.w.z. het aspect van het arbeidsaanbod).

Een doelgerichte verlaging van de belasting op arbeid voor kwetsbare en responsievere groepen, zoals mensen met een laag inkomen of tweede verdieners, kan bijdragen aan het verhogen van het werkgelegenheidsniveau en de armoede en sociale uitsluiting verminderen.

Aangezien slechts weinig landen genoeg budgettaire ruimte hebben om de afweging te maken over te gaan tot een verlaging van de belasting op arbeid zonder enige vorm van compensatie, is de vraag gerechtvaardigd hoe deze besparingen gefinancierd kunnen worden.

Een mogelijke optie is het verschuiven van de belasting naar andere belastinggrondslagen. De eventuele ruimte voor zo'n taxshift hangt af van de bestaande fiscale structuur. Bepaalde soorten belastinggrondslagen worden gezien als minder nadelig voor de groei, zoals verbruiksbelastingen, periodieke belastingen op onroerend goed en milieubelastingen.

In recente economische literatuur wordt echter gewezen op heterogene antwoorden, niet-lineaire effecten en verschillen in omvang tussen de korte- en langetermijneffecten. Het gedetailleerde ontwerp van een belasting is minstens zo belangrijk als de structuur van het belastingstelsel.

Niettemin kan een hoog niveau van belastingen op arbeid, samen met een relatief lage belastingdruk in de vorm van verbruiksbelastingen, periodieke belastingen op onroerend goed of milieubelastingen, erop wijzen dat er ruimte is om de belastingdruk op arbeid te verminderen. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het verdelingseffect wanneer de belasting op deze gebieden wordt verhoogd.

3.3. Corrigeren van ongelijkheid en bevorderen van sociale mobiliteit

Belastingen zijn belangrijk bij het vormgeven van een rechtvaardige samenleving, onder meer door

- te zorgen voor een juiste mix van inkomsten om de overheidsuitgaven te financieren;
- ongelijkheid te verminderen en/of
- sociale mobiliteit en eerlijkheid tussen generaties te ondersteunen.

Maatregelen zoals **gelijke toegang tot hoogwaardig onderwijs of gezondheidszorg zijn ontworpen om meer gelijke kansen te creëren.** Belastingen maken deze overheidsuitgaven financieel mogelijk, op basis van de juiste fiscale mix en de feitelijke naleving van de belastingwetgeving door alle belastingplichtigen.

Belasting- en uitkeringsstelsels kunnen ook een krachtig middel zijn om via herverdeling inkomensongelijkheid tegen te gaan.

Het blijft belangrijk om rekening te houden met de sociale gevolgen van een belastingstelsel om in overeenstemming met de voorkeuren van de landen het juiste evenwicht te vinden tussen de doelmatigheid en de rechtvaardigheid van het fiscale ontwerp.

Belastingen kunnen daarnaast worden gebruikt om bepaalde vormen van gedrag te bevorderen.

De structuur van het stelsel is essentieel. Naast inkomstenbelastingen

en uitkeringen, speelt ook de algehele structuur van het belastingstelsel⁹ een belangrijke rol bij het verminderen van ongelijkheid in het inkomen en vermogen, en het bevorderen van sociale cohesie.

Het is van belang om ervoor te zorgen dat de totale belastingdruk op burgers, die al naargelang hun inkomstenbronnen varieert, progressief is, en dat het belastingstelsel samenhangend en effectief is. Idealiter kan een dergelijk stelsel bijdragen aan het corrigeren van inkomensongelijkheid, maar het moet inkomensongelijkheid in elk geval niet vergroten.

3.4. Naleving van de belastingwetgeving

Het verbeteren van de naleving van de belastingwetgeving en zodoende het veiligstellen van de belastinginkomsten voor het overheidsbeleid om onderwijs, gezondheidszorg, infrastructuur, defensie enz. te financieren, is van cruciaal belang voor het realiseren van een eerlijke samenleving.

Om belastingfraude en belastingontduiking te bestrijden, moet een meersporenbeleid worden gevolgd¹⁰. Betere handhaving en controles zijn belangrijk, net als het opbouwen van vertrouwen en het ontwikkelen van een cultuur waarin de belastingwetgeving wordt nageleefd.

Belastingautoriteiten moeten de bestaande beleidsmaatregelen en rechtskaders herzien of nieuwe strategieën ontwikkelen om ervoor te zorgen dat belastingplichtigen hun verplichtingen nakomen — en liefst vrijwillig.

Het grensoverschrijdende karakter van fiscaal misbruik en de integratie van de nationale economieën in de gehele EU

⁹ Met inbegrip van btw, onroerendgoedbelastingen, vermogensbelasting, successierechten en het progressieve karakter van de inkomstenbelasting.

¹⁰ De kwestie van agressieve fiscale planning en belastingontwijking wordt in een afzonderlijke factsheet behandeld.

vergen een gecoördineerde aanpak, niet alleen via Europese initiatieven, maar ook door nationale beleidsmaatregelen te coördineren.

4. STAND VAN ZAKEN

4.1. Stimuleren van investeringen

Het bevorderen van investeringen is in recente fiscale hervormingen een belangrijke prioriteit geweest, vooral in landen die door de crisis zijn getroffen. Er zijn ook inspanningen geleverd om het bedrijfsklimaat ten aanzien van belastingen te vereenvoudigen. Nationale overheden kunnen echter meer doen om via hun fiscale beleid investeringen te stimuleren.

In de meeste vennootschapsbelastingstelsels worden bedrijven gestimuleerd om meer schulden te maken, doordat het bedrijven wordt toegestaan om rentebetalingen af te trekken, maar iets dergelijks geldt niet voor het eigen vermogen.

Omdat een investering in vreemd vermogen een fiscale voorkeursbehandeling geniet, zal het minimumrendement vóór belastingen, dat vereist is om de investering de moeite waard te maken (de "kapitaalkosten"), bij een schuldgefinancierde belegging lager uitvallen. De hoogte van deze bevoordeling van schuld verschilt in de EU van land tot land.

De bevoordeling van schuld zorgt voor hogere schuld niveaus, waardoor bedrijven kwetsbaarder en economieën vatbaarder voor crises worden. Als gevolg hiervan worden de risico's voor de financiële stabiliteit groter en kunnen de schulden doorgaans tot onevenredig veel faillissementen leiden. Dit is met name een probleem voor jonge

en innovatieve bedrijven die vaak geen toegang tot externe financiering hebben. Zij worden benadeeld, terwijl zij belangrijk zijn voor de toekomstige groei.

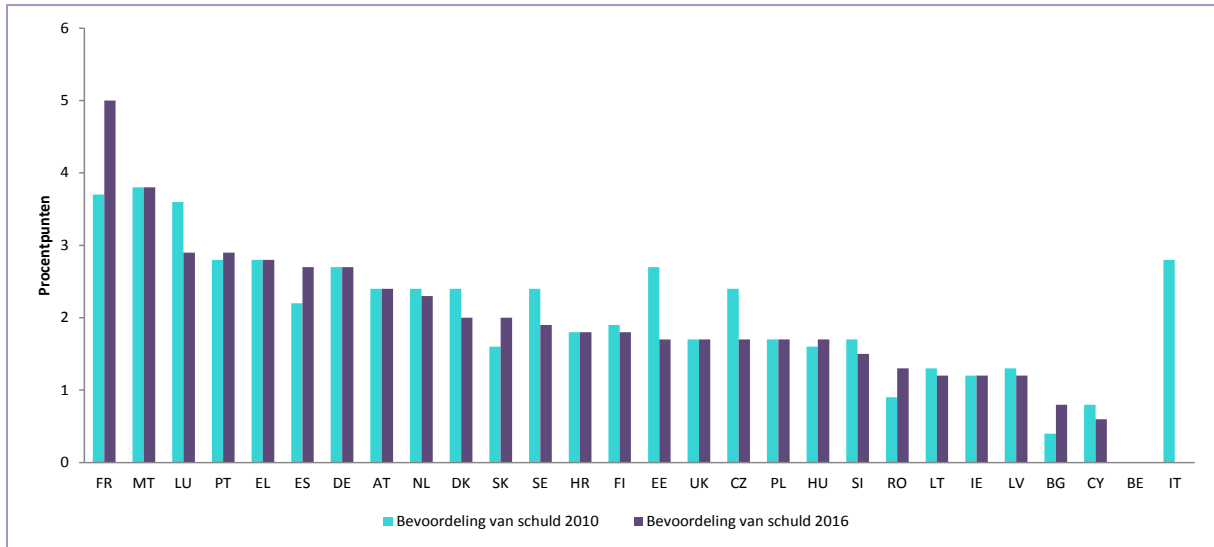
De asymmetrische fiscale behandeling van vreemd en eigen vermogen wordt daarnaast door sommige multinationals uitgebuit om hun schulden strategisch te organiseren en zo hun totale belastingdruk te verlagen.

De landen met het grootste verschil tussen de kapitaalkosten voor vreemd en eigen vermogen (de maatstaf van de bevoordeling van schuld) zijn Frankrijk, Malta, Luxemburg, Portugal en Griekenland.

Met het voorstel van de Commissie voor een **gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) wordt de fiscale ongelijkheid tussen eigen en vreemd vermogen aangepakt door een aftrek voor groei en investeringen (AGI) voor te stellen.** Volgens het voorstel krijgen bedrijven een aftrekpost voor het feit dat zij ervoor kiezen om in het kader van hun financiering het eigen vermogen te verhogen en geen nieuwe schulden aan te gaan. De aftrek wordt berekend door de verandering in het eigen vermogen te vermenigvuldigen met een vast tarief, dat bestaat uit een risicovrije rente en een risicopremie.

De aftrek van groei en investeringen zal worden geschraagd door krachtige bepalingen om fiscale ontwijking tegen te gaan. Deze aftrek zal ervoor zorgen dat voor eigen vermogen soortgelijke fiscale voordelen als voor vreemd vermogen gelden en een neutraler en investeringsvriendelijker belastingklimaat ontstaat.

Figuur 10: De fiscale ongelijkheid tussen eigen en vreemd vermogen in de bedrijfsfinanciering in EU-landen, 2016

Bron: ZEW (2016), *Effective tax levels using the Devereux/Griffith methodology: tussentijds verslag 2016*. Project voor de Europese Commissie.

Noten: (1) De figuur toont de fiscale ongelijkheid tussen eigen en vreemd vermogen in de bedrijfsfinanciering, gemeten als het verschil in kapitaalkosten voor nieuwe investeringen in eigen en vreemd vermogen. De kapitaalkosten komen overeen met de vereiste minimale winst vóór belastingen van een reële investering (de "marginale investering") om hetzelfde rendement na belastingen als een veilige investering op de kapitaalmarkt te realiseren. De gangbare aanname van de ZEW voor het reële rendement op een veilige investering is 5 %. (2) Om rekening te houden met de aftrek van het eigen vermogen van bedrijven in Cyprus, België en Italië, wordt aangenomen dat de tarieven van deze aftrek overeenkomen met de marktrente in het model. Voor Cyprus geldt net als voorheen een kleine ongelijkheid tussen eigen en vreemd vermogen omdat de aftrek niet van toepassing is op investeringen in financiële activa.

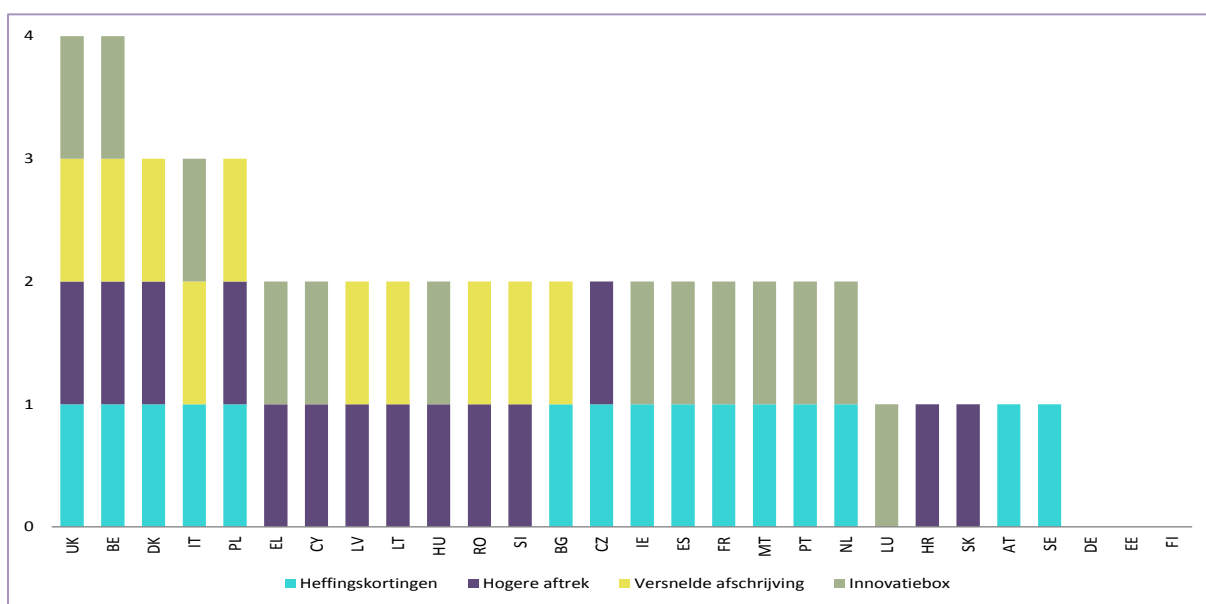
Goed opgezette fiscale O&O-prikkels stimuleren O&O-investeringen en innovatie Belastingvoordelen of -kredieten op basis van reële O&O-kosten worden in vergelijking met resultaatgerichte regelingen zoals innovatieboxen als een goede praktijk beschouwd.

Innovatieboxen voorzien in belastingvoordelen voor de winsten uit O&O-activiteiten. Uit onderzoek blijkt dat

zij O&O niet stimuleren en eerder als winstverschuivingsinstrument kunnen worden gebruikt, wat tot hogere inkomstendervingen leidt.

Momenteel gebruiken in totaal 25 EU-landen fiscale prikkels om investeringen in O&O te stimuleren. Onderstaande figuur toont welke soorten fiscale prikkels in elk land worden gebruikt.

Figuur 11: Aantal fiscale O&O-prikkels in de EU-landen, 2016

Bron: CPB (2014) en actualisering door de diensten van de Commissie, indien beschikbaar.
 Noten: (1) Er zijn geen fiscale O&O-prikkels in DE, EE en FI. (2) De prikkel kan op vennootschaps- en inkomstenbelasting, socialezekerheidsbijdragen en loonbelasting van toepassing zijn. (3) De figuur toont uitsluitend fiscale prikkels, geen rechtstreekse steun.

Fiscale prikkels voor durfkapitaal en business angels zijn in de EU en daarbuiten een steeds belangrijker deel van de beleidsmix voor innovatie en investeringen gaan uitmaken. Zoals figuur 11 aantoont, zijn deze fiscale prikkels in 13 landen ingevoerd.

Hoewel investeringen via durfkapitaal en business angels voor banen en productiviteit zorgen, wordt de ontwikkeling ervan door een aantal factoren gehinderd. Deze investeringen zijn bijvoorbeeld erg riskant, en de informatie erover is vaak gebrekkig. Belastingen kunnen een rol spelen om

deze obstakels voor investeringen te overwinnen.

In een recente studie¹¹ in het kader van de kapitaalmarktenunie zijn onwenselijke aspecten in het ontwerp van fiscale prikkels voor durfkapitaal en business angels vastgesteld. Zo kunnen fiscale stimuleringsmaatregelen het investeringsrisico in het mkb en start-ups

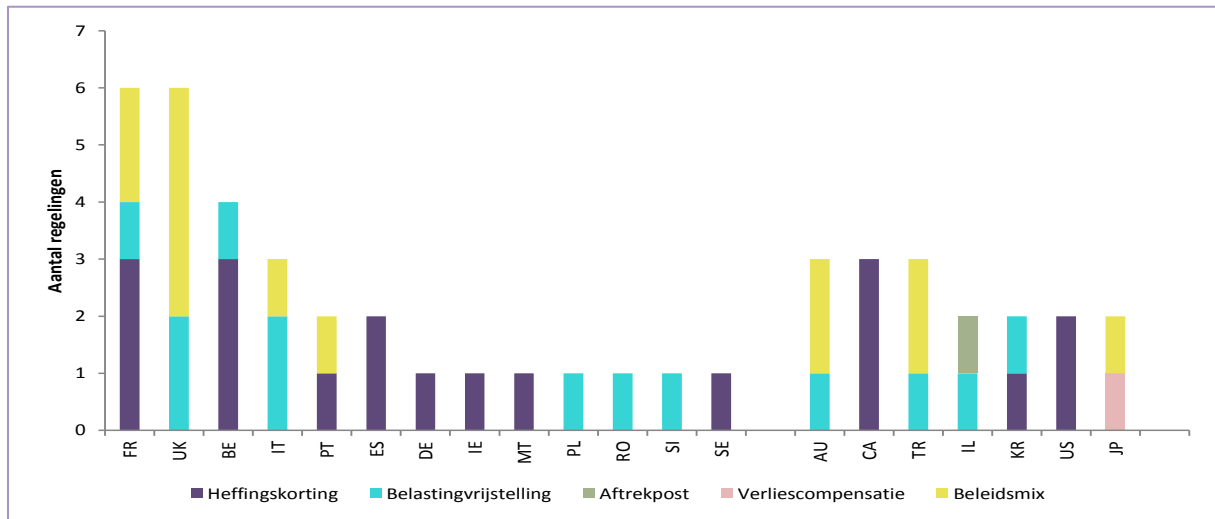
¹¹ PWC en IHS (2017), Effectiveness of tax incentives for venture capital and business angels.

bijvoorbeeld verminderen door vooraf onder gunstige voorwaarden belastingvoordelen of verliescompensatie aan te bieden. Belastingverlichting voor

kapitaalwinsten is een prestatiegebonden aspect en zou de kwaliteit van investeringen bevorderen.

Figuur 12: Aantal door EU-landen en landen buiten Europa aangeboden fiscale prikkels voor durfkapitaal en business angels.

Bron: PWC en IHS (2017), *Effectiveness of tax incentives for venture capital and business angels*, eindverslag. Studie in opdracht van de Europese Commissie.

Noot: de beleidsmix wordt gevormd door een combinatie van verschillende soorten prikkels. De figuur toont de situatie in elk land op 31 oktober 2016. Sindsdien zijn in Cyprus en Hongarije nieuwe fiscale regelingen ingevoerd.

De fiscale nalevingskosten lopen nog altijd sterk uiteen in de EU-landen.

Door de complexiteit van belastingstelsels, de hoge nalevingskosten en het gebrek aan fiscale zekerheid, wordt veel van productieve hulpmiddelen gevraagd en ondervinden bedrijven en investeringen belemmeringen. Vooral het mkb wordt getroffen door hoge fiscale nalevingskosten.

Deze kosten zijn voornamelijk het gevolg van de tijd die wordt besteed aan het naleven van de belastingwetgeving: daarbij gaat het niet zozeer om rechtstreekse kosten, bijvoorbeeld kosten die verband houden met de boekhouding.

Figuur 13 toont het aantal uur per jaar dat een middelgroot bedrijf aan zijn fiscale verplichtingen besteedt. Tot het aantal uren dat wordt besteed aan het naleven van de belastingwetgeving, behoren de uren die nodig zijn voor het afhandelen van de vennootschapsbelasting, de btw en de belastingen voor werknemers, inclusief

de belasting op lonen en socialezekerheidsbijdragen. De tijd die dergelijke bedrijven nodig hebben om aan hun fiscale verplichtingen te voldoen, kan een goede indicatie zijn van de hoogte van de fiscale nalevingskosten in een bepaald land.

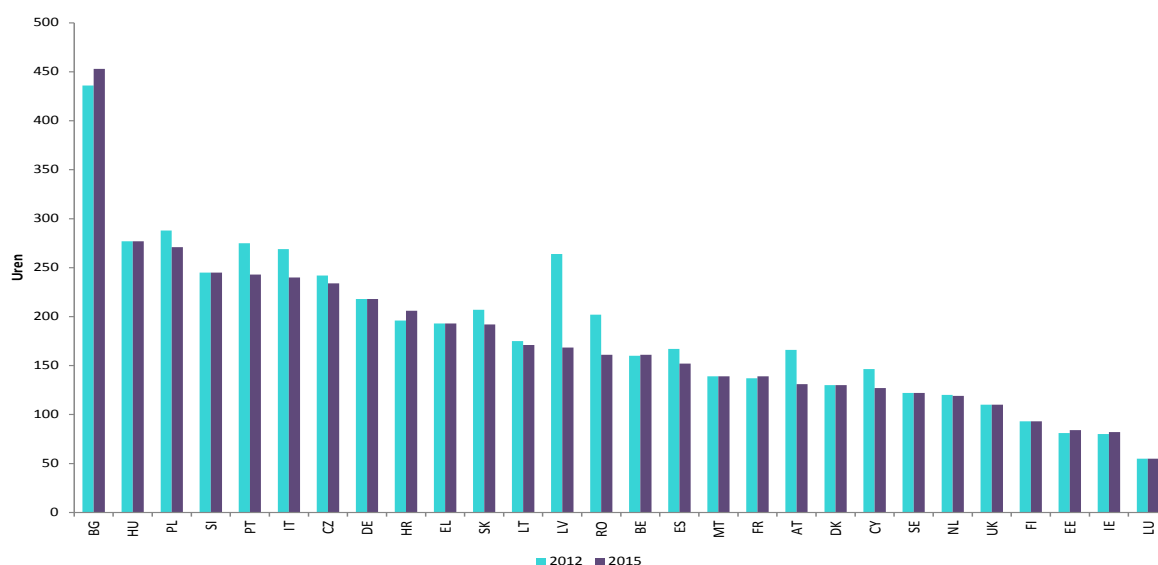
Om het ondernemingsklimaat te veranderen, kunnen belastingstelsels op drie manieren worden hervormd.

1. Door de fiscale verplichtingen te vereenvoudigen en terug te brengen, met name voor aspirant-ondernemers en kleine bedrijven.
2. Door het aantal e-diensten te verbreden en deze bij éénloketsystemen beschikbaar te maken.

- Door de bewustwording te vergroten en zakelijke belastingplichtigen te informeren over en te helpen bij het naleven van de belastingregels, door kanalen zoals social media te gebruiken.

Het is voor toekomstige belastingstelsels belangrijk om nieuwe innovatieve bedrijfsmodellen te gebruiken. EU-landen zetten steeds meer in op digitale integratie om de naleving van de belastingwetgeving te

Figuur 13: Aantal uren per jaar dat een middelgroot bedrijf besteedt om aan zijn fiscale verplichtingen te voldoen, 2012 en 2015.

Bron: Wereldbank (2016), *Doing Business 2017: Equal Opportunities for All*. Washington, DC: Wereldbank.

4.2. Steun voor het creëren van banen en werkgelegenheid

In de afgelopen jaren hebben veel EU-landen de totale belastingdruk op arbeid verminderd. In een aantal landen is de belasting op arbeid voor werknemers met een laag inkomen en specifieke groepen verlaagd, terwijl de belasting op arbeid voor groepen met een hoger inkomen is verhoogd.

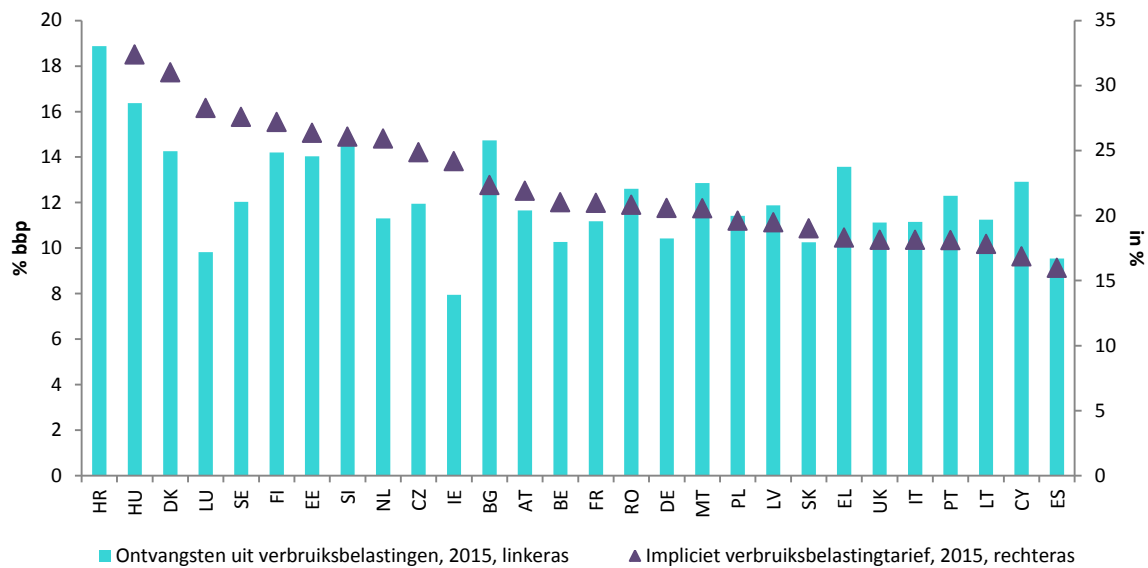
Er is echter geen duidelijke trend te zien in de manier waarop deze belastingverlagingen zijn gefinancierd.

vergemakkelijken, en zij worden aangemoedigd om de toepassing van fiscale regels op de deeleconomie te blijven vereenvoudigen en verduidelijken. Zij worden ook aangemoedigd om de inning van belastingen te vergemakkelijken en te verbeteren door het potentieel aan deelplatforms (die worden gestimuleerd om met nationale autoriteiten samen te werken), te benutten.

Bij het vaststellen van alternatieve inkomstenbronnen is het ook belangrijk om rekening te houden met de mogelijk regressieve verdelingseffecten van een hogere belasting op deze gebieden.

Onderstaande figuur toont de inkomsten uit **verbruiksbelastingen** als percentage van het bbp voor elk EU-land, evenals het impliciete verbruiksbelastingtarief in de EU-landen. Dit wordt gedefinieerd als de verhouding van de totale verbruiksbelastingen tot de consumptieve bestedingen van huishoudens.

Figuur 14: Belastinginkomsten uit verbruiksbelastingen en het impliciete verbruiksbelastingtarief, 2010-2015

Bron: Europese Commissie (2017), *Taxation trends in the European Union: uitgave 2017, gebaseerd op Eurostat-gegevens.*

Noot: Het impliciete verbruiksbelastingtarief is niet beschikbaar voor HR.

De **periodieke belasting op onroerend goed** is een tweede soort belasting die gezien kan worden als een middel om de verlaging van de belasting op arbeid te compenseren.

Onderstaande figuur toont de inkomsten uit periodieke belastingen op onroerend goed als percentage van het bbbp in EU-landen.

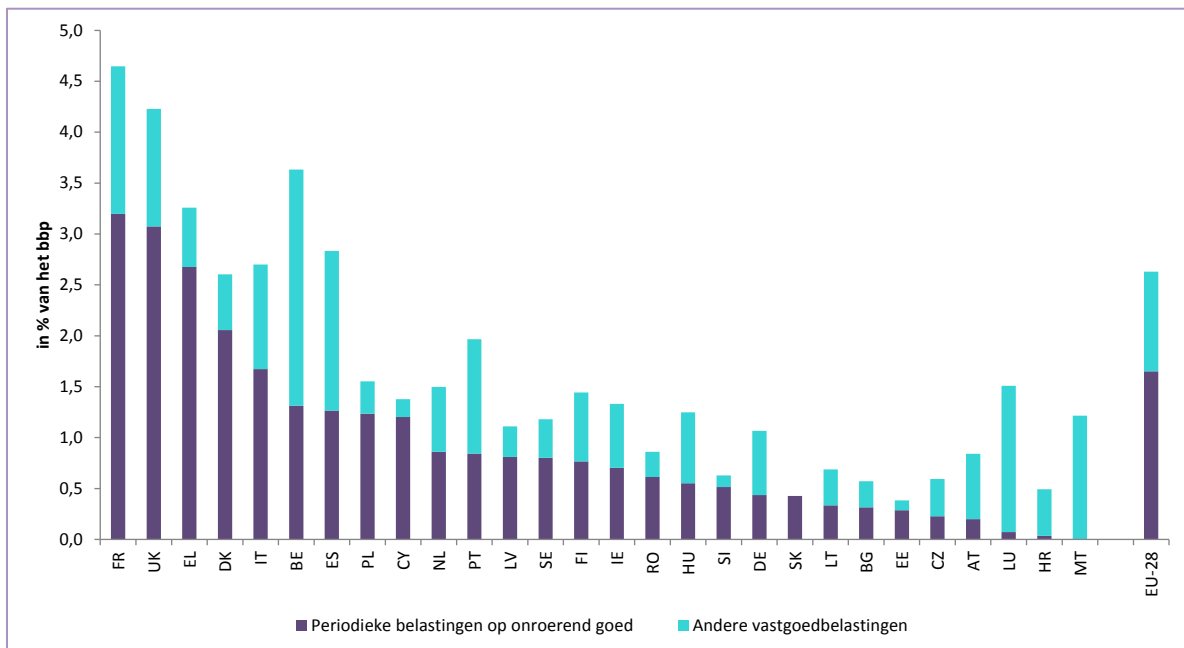
In de meeste EU-landen is de periodieke belasting op onroerend goed net als voorheen laag, en er zou ruimte kunnen zijn om deze belasting te verhogen.

In landen waar de huidige stelsels op het gebied van de belasting op onroerend goed in hoge mate afhankelijk zijn van een belasting op transacties, zou een interne verschuiving van belastingen op transacties naar periodieke belastingen ook voor meer efficiëntie kunnen zorgen¹².

In de thematische factsheet over de woningmarkt is een diepgaande analyse hierover opgenomen.

¹² Belastingen op transacties werken doorgaans ontmoedigend op transacties waarmee onroerend goed efficiënter zou worden gealloceerd, met als gevolg dat de markt krappere wordt. Deze belastingen hebben ook een negatief effect op arbeidsmobiliteit door de hoge transactiekosten wanneer van eigendom wordt gewisseld.

Figuur 15: Belastinginkomsten uit belasting op onroerend goed als percentage van het bbp, 2015

Bron: Europese Commissie (2017), *Taxation trends in the European Union: uitgave 2017*, gebaseerd op Eurostat-gegevens.

Noot: de gegevens omvatten niet het eigenwoningforfait.

Een derde soort belasting die gezien kan worden als een middel om de belasting op arbeid te compenseren, is **milieubelasting**. Deze belasting kan ook bijdragen aan een eerlijker samenleving door de externe effecten van vervuilende of andere schadelijke activiteiten te belasten en gedragsverandering te stimuleren.

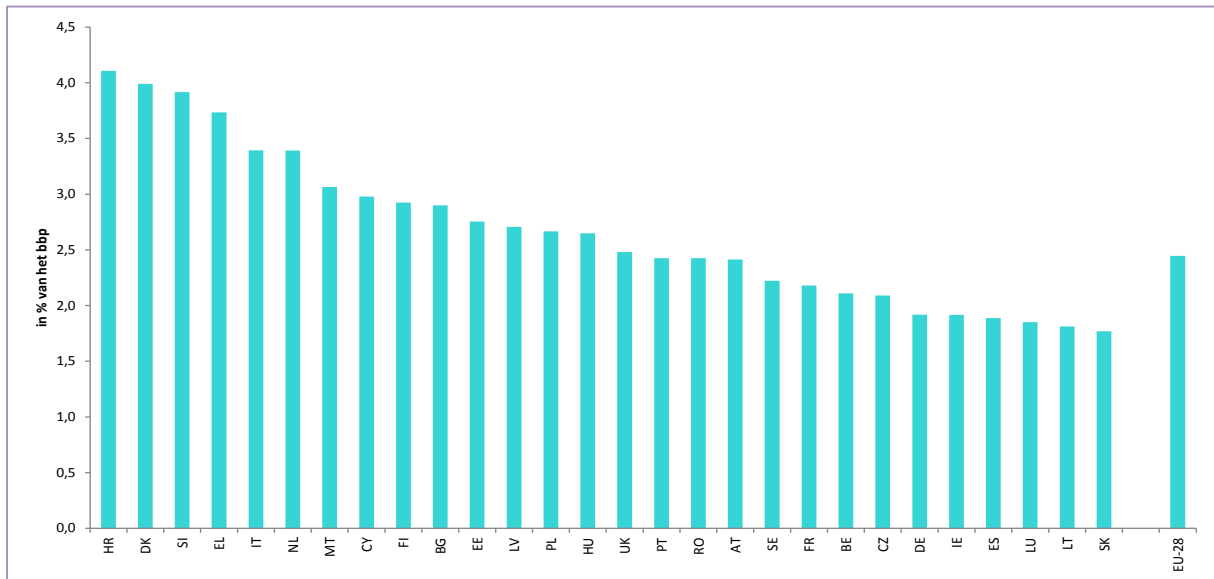
Onderstaande figuur toont de inkomsten uit milieubelastingen (belastingen op energie, vervoer, vervuiling en hulpbronnen) als percentage van het bbp.

De inkomsten uit milieubelasting zijn als aandeel van het bbp sinds 2010 licht gestegen, hoewel zij in als percentage van de totale belastingen enigszins zijn gedaald.

De inkomsten uit milieubelasting bedragen gemiddeld ongeveer 2,4 % van het bbp en ongeveer 4,1 % van het bbp in het land met de hoogste ontvangsten als percentage van het bbp (Kroatië).

Veranderingen in milieubelastinginkomsten zijn niet alleen het gevolg van veranderingen in belastingtarieven, maar ook van veranderingen in de belastinggrondslag. Het is daarbij opmerkelijk dat zowel het bruto binnenlands verbruik als het bruto-eindverbruik van energie in diezelfde periode is gedaald.

Figuur 16: Milieubelastinginkomsten, 2015

Bron: Europese Commissie (2017), *Taxation trends in the European Union: uitgave 2017*, gebaseerd op Eurostat-gegevens.

Noot: Milieubelastingen zijn in vier hoofdcategorieën onder te verdelen: energie, vervoer, vervuiling en hulpbronnen. Energiebelastingen omvatten belastingen op energieproducten die zowel voor vervoers- als voor stationaire doeleinden worden gebruikt. Onder belastingen op vervoer vallen belastingen die verband houden met het eigendom en gebruik van motorvoertuigen. Tot deze belastingen behoren ook belastingen op andere vervoersmiddelen, zoals vliegtuigen en aanverwante vervoersdiensten. Onder belastingen op vervuiling vallen belastingen op gemeten of geraamde atmosferische emissies (met uitzondering van belastingen op kooldioxide-emissies) en water, op afvalbeheer en geluidshinder. Belastingen op hulpbronnen omvatten alle belastingen die verband houden met de winning en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

4.3. Corrigeren van ongelijkheid en bevorderen van sociale mobiliteit

Belastingen zijn belangrijk bij het verminderen van ongelijkheid en het bevorderen van sociale mobiliteit, ofwel via een eerlijke verdeling van de welvaart aan de voorkant, ofwel via herverdeling of het corrigeren of stimuleren van gedragingen.

Er bestaan verschillende sociale modellen in Europa, en het bedrag aan overheidsgeld dat nodig is om deze modellen te financieren, varieert.

Het beschikbaar stellen van voldoende middelen voor de financiering van de overheidsuitgaven moet berusten op:

1. de juiste mix van belastingen, rekening houdend met overwegingen op het gebied van investeringen en werkgelegenheid en

2. de garantie dat elk lid van de samenleving zijn billijke bijdrage aan belastingen betaalt.

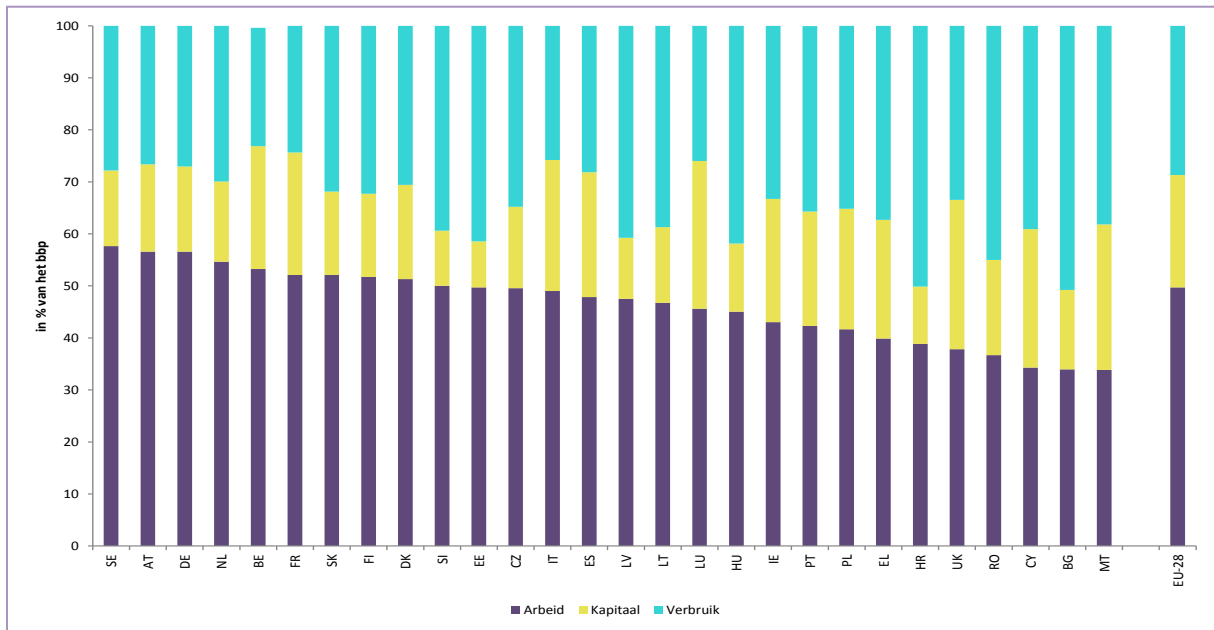
De opzet van de belastingstelsels in de EU-landen verschilt van land tot land als het gaat om belastingtarieven en de keuze welke activiteiten worden belast.

Figuur 17 toont de structuur van de belasting per economische functie in de EU-landen, en illustreert de verschillen tussen de landen.

Kapitaalbelasting kan een geëigend middel zijn om eerlijkere kansen en een gelijkere vermogensverdeling te bevorderen, rekening houdend met de efficiëntie van een aantal aspecten.

Er zijn echter praktische problemen bij het handhaven van de naleving van belastingwetgeving als het gaat om kapitaalbelasting.

Figuur 17: Structuur van de belasting per economische functie van de belastinggrondslag, 2015

Bron: Europese Commissie (2017), *Taxation trends in the European Union: uitgave 2017, gebaseerd op Eurostat-gegevens.*

Noot: Voor de toepassing van deze figuur, omvat "kapitaalbelasting" ook alle andere categorieën die niet als arbeid of verbruik zijn aangemerkt.

De progressieve inkomstenbelasting is een belangrijk herverdelingsmaatregel van de belasting- en uitkeringsstelsels.

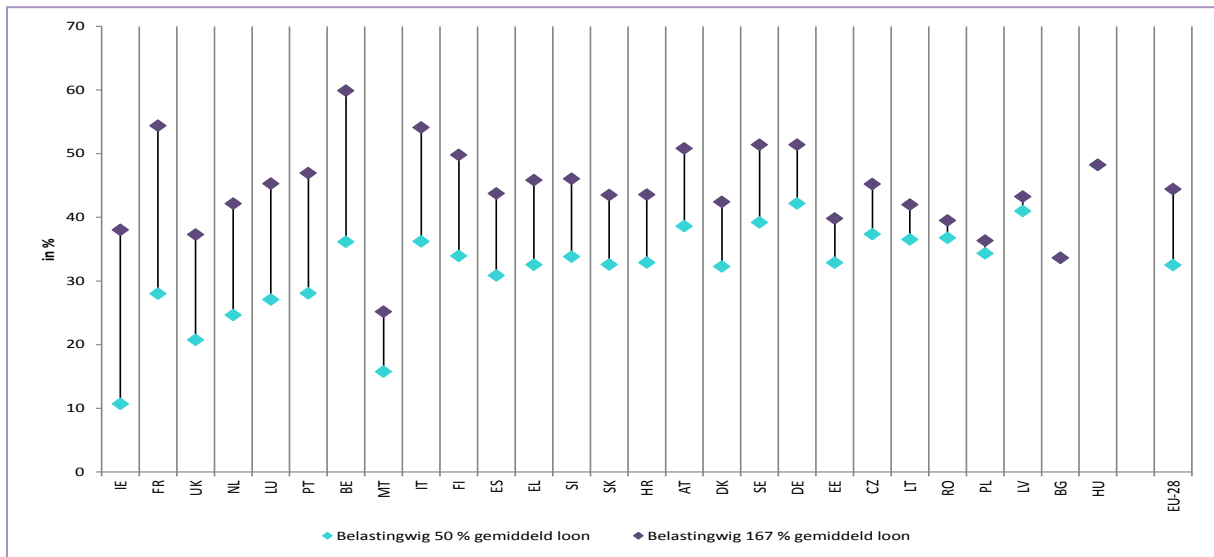
Onderstaande figuur toont de mate van progressiviteit van de inkomstenbelasting door de omvang van de belastingen van personen met hoge en lage inkomens te vergelijken.

De mate van progressiviteit is theoretisch en gebaseerd op standaardtarieven. De figuur zegt niets over belastingfraude, -ontwijking of -ontduiking.

De progressiviteit van de inkomstenbelastingstelsels, met name wat de belastingdruk op kleinverdieners betreft, is ook relevant voor het scheppen van banen, omdat daarmee een uitweg uit de armoede en sociale uitsluiting wordt geboden.

Ierland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Nederland hebben het meest progressieve belastingstelsel voor inkomen uit arbeid. Hongarije, Bulgarije en Letland hebben het minst progressieve belastingstelsel voor inkomen uit arbeid.

Figuur 18: Mate van progressiviteit van de inkomstenbelasting in de EU, 2016

Bron: databank van de Europese Commissie inzake belasting- en uitkeringsindicatoren op basis van OESO-gegevens.

Noot: (1) De gegevens over de belastingwig hebben betrekking op een alleenverdiener zonder kinderen. (2) Er zijn geen recente gegevens beschikbaar voor Cyprus. (3) De landen zijn in dalende volgorde gerangschikt, naar de omvang van de belastingwig (in procent) bij 167 % van het gemiddelde loon tegen een belastingwig bij 50 % van het gemiddelde loon. (4) Er zijn voor 2016 nog geen gegevens beschikbaar voor MT, HR, LT, RO en BG.

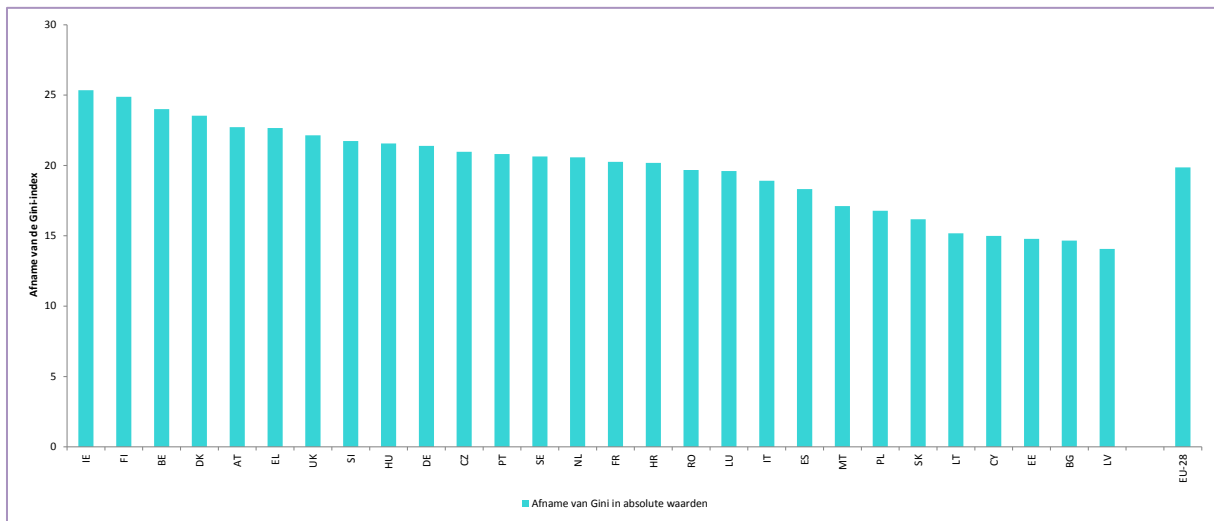
Onderstaande figuur toont de **corrigerende werking van belasting- en uitkeringsstelsels** door de Gini-coëfficiënt van het marktinkomen te vergelijken met de Gini-coëfficiënt van het beschikbare inkomen (zowel absoluut als relatief gezien).

De figuur illustreert dat belasting- en uitkeringsstelsels weliswaar in alle EU-landen bijdragen aan het bestrijden van inkomensongelijkheid, maar dat de effectiviteit van de stelsels uiteenloopt.

In bepaalde EU-landen is de inkomensongelijkheid nog altijd hoog, onder meer in een aantal landen waar het herverdelingseffect van de belastingen en uitkeringen relatief laag is.

In Finland, België en Denemarken zijn de herverdelingseffecten, uitgedrukt in de relatieve verlaging van de Gini-index, het duidelijkst.

Figuur 19: Corrigerende werking van belasting- en uitkeringsstelsels in EU-landen

Bron: Eurostat, 2016.

Noot: (1) Verschil tussen de Gini-coëfficiënten voor marktinkomensongelijkheid (d.w.z. vóór belastingen en uitkeringen) en de ongelijkheid in het beschikbare inkomen (d.w.z. na belastingen en uitkeringen). De inkomensgegevens worden gecorrigeerd naar de omvang van het huishouden (geëgaliseerd). (2) Voor IE, IT en LU zijn de gegevens voor 2016 niet beschikbaar: in plaats daarvan zijn de gegevens voor 2015 gebruikt.

4.4. Naleving van de belastingwetgeving¹³

Handhaving was en blijft een cruciaal instrument om belastingstelsels eerlijker te maken. Het gaat erom het uiterste te halen uit de bevoegdheden van overheidsinstanties, zodat belastingplichtigen zich ertoe genoodzaakt voelen om het juiste te doen. Daarbij valt te denken aan grensoverschrijdende samenwerking, effectieve audits en toegang tot informatie en inlichtingen, evenals aan snelle navorderingsprocedures.

Verder is het essentieel om op verschillende manieren vertrouwen, transparantie en een cultuur van naleving van de belastingwetgeving te bevorderen, onder meer door:

- een doeltreffende communicatie richting belastingplichtigen om hen te informeren over de waarde die door de belastinginkomsten wordt gecreëerd, en het monitoren en tonen van de resultaten van de door de

belastingautoriteiten geleverde prestaties;

- het stimuleren van belastingplichtigen om zich ethischer te gedragen bij het betalen van hun belastingen, via communicatie- en voorlichtingscampagnes om uit te leggen waarom het belangrijk is dat iedereen zijn billijke bijdrage aan belastingen betaalt. Deze campagnes moeten zich met name richten op jongeren: zij zijn de belastingplichtigen van morgen;
- samenwerking met bedrijven om de naleving van de belastingwetgeving te verbeteren en het gebruik van inzichten in de gedragseconomie om belastingplichtigen ertoe te bewegen het juiste op het juiste moment te doen.

De EU-landen hebben in 2016-2017 de trend van de afgelopen jaren voortgezet en verdere maatregelen genomen om hun stelsels te verbeteren.

Ondanks de hervormingen en de geboekte vooruitgang, blijven belastingontduiking en fraude echter nog altijd een grote uitdaging voor Europa. De strijd tegen belastingontduiking blijft dan ook een prioriteit voor de Commissie, zoals uit de talrijke initiatieven op dit gebied blijkt.

¹³ De kwestie van agressieve fiscale planning en belastingontwijking wordt in een afzonderlijke factsheet behandeld.

Een van deze initiatieven om fraude te bestrijden, is de modernisering van het btw-stelsel. In 2017 en 2018 stelt de Commissie een breed pakket aan btw-hervormingen vast om het toenemende risico op belastingfraude tegen te gaan, btw-verplichtingen voor bedrijven te vereenvoudigen en lidstaten meer flexibiliteit te bieden om te bepalen welke producten tegen een verlaagd tarief moeten worden belast.

5. NUTTIGE BRONNEN

- Europese Commissie, Tax Policies in the European Union: 2017 onderzoek, verschijnt binnenkort.
- Europese Commissie, Taxation trends in the European Union: uitgave 2017, Luxemburg, 2017.

Datum: 28.9.2017